

43 להכשיר את הביצים עצמם או את העופות שהטילים.
 44 תמדה הגמרא: מאחר ואי אפשר לסמוך על הסימנים, אלא למאי
 45 הלכתא קתני לה – לענין איזו הלכה אמרה הברייתא סימנים אלו.
 46 מתרצת הגמרא: הכי קאמר – כך היא כוונת הברייתא, אם שני
 47 ראשיה של הביצה כדון – עגולים, או אם שני ראשיה חדין, או
 48 שהלמון מבחוץ והלמון מבפנים, הביצה נדאי מטמאה, ואפילו אם
 49 יאמר לך עובד כוכבים שהיא של עוף פלוני טהור, אין להאמינו. אך
 50 אם רישיה חד חד ורישיה חד כד, וגם הלמון מבחוץ והלמון
 51 מבפנים, ואמר לך העובד כוכבים שביצה זו היא של עוף פלוני
 52 וטהור הוא, סמוך עליהם – על סימני הטהרה בצירוף לעדות העובד
 53 כוכבים. אבל בכתמא – ללא עדות העובד כוכבים שהביצה היא של
 54 עוף פלוני וטהור הוא, לא תסמוך עליהם – על הסימנים בלבד,
 55 דאיכא דעורבא דדמי לדיזנה – משום שיש ביצת עורב הדומה
 56 בסימניה לביצת יונה, ולכן אי אפשר להכיר על פי הסימנים לחדוד אם
 57 זו ביצה של עוף טהור.
 58 הגמרא דנה בדברי הברייתא שהובאה לעיל בענין ביצת שרץ: אמר
 59 מר ברייתא, אם הלמון והלמון מעורבין זה בזה, כדון שנייה
 60 ביצת השרץ. שואלת הגמרא: למאי הלכתא – מה החילוק אם זו
 61 ביצת עוף טמא או ביצת שרץ, ומדוע לא כתב התנא בסתמא
 62 שהביצה טמאה. משיבה הגמרא: אמר רב עוקבא בר סמא,
 63 הוצרכה הברייתא לכתוב כן, כדי לומר, שאם שרץ וריקמה
 64 נוצר השרץ בתוכה, וניקמה – ונהיה בה נקב כל שהוא, (בבעשה
 65 מטמא) [מטמאה הביצה, אם השרץ שבתוכה הוא בשיעור
 66 בערשה].
 67 דוחה הגמרא: מתקיף לה רבינא, איך אפשר לומר שכל ביצה
 68 שהלמון והחלבון שלה מעורבים זה בזה האפרוח שבתוכה מטמא,
 69 ודלמא דנקחש היא – שמא זו ביצה של נחש, הדומה בסימניה לביצת
 70 שרץ, ונבלת הנחש אינה מטמאה.
 71 מתרצת הגמרא את הברייתא באופן אחר: אלא אמר רבא, הטעם
 72 שהברייתא כתבה סימן לכך שזו ביצת השרץ, ללמדנו, שאם ריקמה
 73 – נוצר השרץ בתוכה, ונקמה, לוקה עליה משום שרץ השורץ על
 74 הארץ, ולא זו היא בן על האוכל שרץ ובין על האוכל נחש, ואם
 75 התרו בו משום שרץ השורץ על הארץ לוקה, אך אם התרו בו משום
 76 שרץ העוף אינו לוקה.
 77 מקשה הגמרא: אי הכי – אם כך, שהברייתא באה להשמיענו שאם
 78 יש אפרוח בתוך הביצה הרי זה עובר של שרץ, ולוקה עליו משום
 79 שרץ השורץ על הארץ. מאי איריא דמטמאה, אפילו דטהורה נמי
 80 – מדוע צריכה הברייתא להשמיענו מזה הסימן של ביצת שרץ טמא.
 81 הרי אף באפרוח של עוף טהור יש את הלאו הזה, דתניא בברייתא,
 82 מה שנאמר בפסוק לגבי איסור אכילת שרצים (ויקרא יא כט) כל השרץ
 83 השורץ על הארץ,

1 עוקרי דגים – ביצי הדגים כמות שהן, מחוברים יחד, ועל ידי הסימנים
 2 הללו נוכל להכיר איזה ביצים באו מדגים טהורים.
 3 מפרשת הגמרא מה הם סימני ביצים של עופות טהורים: ותניא
 4 בברייתא גבי ביצים של עופות, אלו הן סימני ביצים, כל ביצה
 5 שפודרת ועגולגולת – שהיא עגולה ככדור, אך אינה ממש כמו
 6 כדור, אלא ראשה אחד כד – עגול, וראשה אחד חד – ואילו הצד
 7 השני של הביצה יותר מחודד, הרי זה סימן שהביצה טהורה. אך אם
 8 שני ראשיה כדון – עגולים, או שני ראשיה חדין, מטמא. סימן נוסף:
 9 אם הלמון – החלק הלבן שביצה, נמצא מבחוץ – בחלק החיצוני
 10 של הביצה, והלמון – החלק הצהוב נמצא מבפנים – מוקף בחלבון,
 11 הביצה טהורה. אך אם הלמון מבחוץ והלמון מבפנים, הביצה
 12 מטמאה. מוסיפה הברייתא: ואם הלמון מעורבין זה בזה, ואין
 13 אחד מהם מקיף את השני, כדון שנייה ביצת השרץ, כגון של צב
 14 או לטאה, שהם שרצים המטילים ביצים. ועל כל פנים מבואר
 15 בברייתא שיש סימני טהרה לביצי העוף, ואם כן קשה, מדוע הלוקח
 16 ביצים מן הנכרי צריך את עדותו, הרי יכול הוא לבדוק בסימני
 17 הביצים.
 18 מתרצת הגמרא: לא צריכא – לא הוצרכה הברייתא לעיל לומר
 19 שנכרי נאמן על הביצים, אלא באופן דהתוכות – שהביצים
 20 מבושלות וחתוכות, ולא ניתן לבדוק אם יש להם ראש כד וראש חד.
 21 מקשה הגמרא: וליבדוק – הרי עדיין יכול הוא לבדוק בתלמון
 22 והלמון, ויראה מה בחוץ ומה בפנים, ומדוע צריך הוא לסמוך על
 23 עדות הנכרי. מתרצת הגמרא: מדובר בביצים טרופות – מעורבות
 24 בקערה, ואי אפשר לדעת אם החלבון היה בחוץ או בפנים.
 25 מקשה הגמרא: וכי האי גוונא מי ונינין מינייהו – וכי באופן כזה,
 26 שהביצים טרופות בקערה, מותר לקנות מהנכרי ביצים, והיא תניא
 27 בברייתא, אין מוכרין ביצת טרפה – ביצה של תרנגולת שנמצאו
 28 בה סימני טרפה לעובד פוכבים, שמא ימכור הנכרי את הביצה
 29 לישראל, אלא אם כן היא טרופה בקערה, שאז מותר למוכרה
 30 לנכרי, ולפיכך אין לוקחין מהם ביצים טרופות בקערה, שכן יש
 31 לחשוש שהביצים אלו טרופה הן, וקנה אותן הגוי מישאל. ואם כן אי
 32 אפשר להעמיד את הברייתא שלקח הישראל מהנכרי ביצים טרופות
 33 בקערה. ואם כן חוזרת קושיית הגמרא אם הישראל קונה מהגוי
 34 ביצים שלמות, מדוע צריך את עדות הנכרי, הרי יכול הקונה לבדוק
 35 בסימני הביצים. מתרצת הגמרא: אלא אמר רבי זירא, סימנין של
 36 ביצים לאו דאורייתא – לא נאמרו כהלכה למשה מסיני, ואי אפשר
 37 לסמוך עליהם ולהתיר את הביצים. ומוכיח זאת רבי זירא: דאי לא
 38 תימא הכי – שאם לא תאמר כך, יש להקשות, הא דאמר רב אפי
 39 (לעיל סב) שיש שמנה מיני עופות שספיקות הן, אם הם טהורים או
 40 טמאים, ליבדוק בביצים דידהו – מדוע לא נבדוק אם יש לביצים של
 41 עופות אלו סימני טהרה, וכך נדע אם העופות עצמן טהורים, אלא
 42 שפע מינה שסימנין לאו דאורייתא, ולא ניתן לסמוך עליהם

המשך ביאור למס' חולין ליום חמישי עמ' א

13 רביתיה – דרך גידולה.
 14 הגמרא מביאה סיוע מברייתא: אמר ליה רב הקדא לרב הונא,
 15 תניא דמסייע לך – ברייתא מסייעת לך, שנינו בברייתא, שהכתוב
 16 'כל השרץ השורץ על הארץ' (ויקרא יא מא), בא לרבות שיבחושין
 17 – מין יתושין דקין הנמצאים במרתפים של יין שסינין, אסורים משום
 18 שרץ השורץ על הארץ. ומדייק רב חסדא, מעמא דסינין – הטעם
 19 שהם אסורים הוא משום שסינין את היבחושין מן היין, הא לא סינין
 20 מן היין, שרי – היבחושין מותרים באכילה, כדן שרץ המים שנוצר
 21 במשקה שבכלים, ולא חוששים שמא יצאו מהיין לדופן הכלי,
 22 ונאסרו משום שרץ השורץ על הארץ.
 23 דין פרי שהתליע כשמחובר לקרקע: אמר שמואל, קישות – קישואן
 24 שהתליעה

1 הגמרא מוכיחה שתולעת שפירשה לדופן הכלי מותרת משום שזה
 2 דרך גידולה. מבררת הגמרא: ומנא תימרא – ומנין תאמר חילוק זה,
 3 משיבה הגמרא: דתניא בברייתא, מנין לרבות בורות שיהיו
 4 ומערות ששוטה ושוטה מהן יחד עם התולעים שבהם, ואינו נמנע
 5 מחמת האיסור שיש באכילת תולעים, תלמוד לומר 'תאכלו מכל
 6 אשר פנים', וכפי שמבואר בברייתא שהביאה הגמרא לעיל (סו).
 7 וקשה על הברייתא, איך התירה לשתות מהמים שבבורות, וליחוש
 8 דלמא פריש לרפנא ותרד נפיל – היה לה לחשוש שמא התולעת
 9 פירשה מהמים שבבור לדופן הבור, וחזרה ונפלה לתוך הבור
 10 ונאסרה. אלא מוכח, שתולעת שפירשה לדופן הבור, אינה נאסרת,
 11 משום שהיינו רביתיה – דרך גידולה כך, הקא נמי – גם כאן
 12 בתולעת שפירשה מהכלי לדופן הכלי לא תאסר, משום שהיינו

45 תְּזַקְקָהּ, מִנֵּיין לְבִיצַת עוֹף טָמְאָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִן הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר
 46 (ויקרא יא טז) בַּמִּנֵּיין הַעוֹפוֹת הַטְּמֵאִים 'זֹאת בַּת הַיַּעֲנָה', וּלְכַאוּרָה יֵשׁ
 47 לְשֹׂאֵל, וְכִי בַת יֵשׁ לָהּ לַיַּעֲנָה, כְּלוּמַר מֵאַחַר הַעוֹפוֹת מְטִילִים
 48 בִּיצִים וְלֹא מוֹלִידִים עוֹבְרִים, אִי אִפְשָׁר לומר בְּהֵם לְשׁוֹן שֶׁל בֵּן וּבַת
 49 כְּפִי שְׂאוּמִרִים בְּבִנֵי אָדָם אוּ בַבֶּקֶר וְצִאן, אֲלֵא אִיזוֹ הִיא בַת הַיַּעֲנָה
 50 שֶׁנֶּאֱסָרָה, זוֹ בִּיצָה טָמְאָה, שֶׁלֹּכֵן שִׁנְתָה הַתּוֹרָה וְכַתְּבָה זֹאת בַּת
 51 הַיַּעֲנָה' וְלֹא זֹאת הַיַּעֲנָה', לְלַמְּדֵנוּ שֶׁלֹּא רַק הַיַּעֲנָה עֲצַמָּה אֲסוּרָה,
 52 אֲלֵא גַם הַבִּיצָה הַיּוֹצֵאת מִמֶּנָּה אֲסוּרָה.
 53 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מַה הַהֲכָרָה לְדִרוֹשׁ כֵּן אֵת הַפְּסוּק, וְדִלְמָא הֵיִינוּ
 54 שְׂמַיְיָהוּ – שְׂמַא זְהוּ שִׁמְשׁ שֶׁל בְּנֵי מִין זֶה, וְהֵיִינוּ שְׁבַת הוּא חֶלֶק מִשָּׁם
 55 הַעֲצֵם שֶׁל הַמִּין. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: לֹא סִלְקָא דַּעְתָּךְ – אִין לְהַעֲלוֹת
 56 עַל הַדַּעַת לומר כֵּן, דְּכַתְּבִיב (איכה ג א) 'גַּם תִּנְיָיִם תִּלְצוּ שֶׁד הַיַּיִנְקוּ גוֹרִינְךָ
 57 בַּת עֲמִי לְאֶבְרָה בְּעֵינַיִם בְּמַדְבָּר', וּמוֹכַח שֶׁשֶּׁם הַעֲצֵם הוּא 'עֵינַיִם',
 58 וְהִיתָה הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְכַתּוֹב 'עֵנָה', וְכַתְּבָה 'בַת יַעֲנָה' כְּדִי לְלַמֵּד
 59 שֶׁיֵּשׁ אִיסוּר בְּבִיצָה.
 60 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְלֹא – וְכִי לֹא נֶאֱמַר שְׁבַת יַעֲנָה הוּא שֵׁם הַמִּין, וְהָא
 61 כְּתִיב – הַרְרִי כְּתוּב (מִיכָה א ח) 'עַל זֹאת אֲסַפְּדָה וְאֵילִיכָה אֵילִיכָה שׁוֹלָל
 62 וְעֵרוֹם אֲעִשֶׂה מִסְפַּד בַּתְּנִיִם וְאֶבֶל בְּכֹנּוֹת יַעֲנָה', וְכַאֵן לֹא יִתְּכֵן
 63 שְׁכוּנַת הַפְּסוּק לְבִיצִים, שְׁהִרִי אִין לְהֵם פְּהוּ וְקוּל, וּמוֹכַח שֶׁשֶּׁם הַעֲצֵם
 64 שֶׁל מִין זֶה הוּא 'בַת יַעֲנָה'. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: כּוּוֹנַת הַנְּבִיא שְׁהוּא עֲתִיד
 65 לְעִשׂוֹת אֶבֶל, בְּיַעֲנָה זֶה שְׂמַתְּאֲבַלְתָּ עַל בְּנֵיהָ, וְהֵיִינוּ עַל הַבִּיצִים
 66 שֶׁלָּהּ, כְּאִשְׁרֵם הֵם נִשְׁבְּרִים אוּ מִתְקַלְקְלִים, שֶׁהִיא מִתְאֲבַלְתָּ עֲלֵיהֶם
 67 יוֹתֵר מִשְׂאֵר עוֹפוֹת.
 68 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְהָא כְּתִיב בְּנִבְוֵאת יִשְׁעִיָה עַל בָּבֶל (ישעיה יג כא) 'וְרָבְצוּ
 69 שָׁם צִיִּים וּמְלֵאוּ בְּתִיבָם אֲחִים וְשָׁכְנוּ שָׁם בְּנֹת יַעֲנָה וְשְׂעִירִים יִרְקְדוּ
 70 שָׁם', וּמְבוּאֵר מִהַפְּסוּק שֶׁהַמִּין קָרוֹי בְּנוֹת יַעֲנָה. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא:
 71 בְּאֵמַת יִתְּכֵן שֶׁשֶּׁם הַמִּין הוּא 'עֵנָה', וְכוּוֹנַת הַכְּתוּב בְּיַעֲנָה זֶה שְׂשׁוֹכְנַת
 72 עִם בְּנֵיהָ, כִּךְ תִּשְׁכּוּן הַיַּעֲנָה בְּבָבֶל עִם בְּנֵיהָ.
 73 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְהַכְּתִיב (ישעיה מג ב) 'הַכְּבֹדֵנִי חֵיַת הַשְּׂדֵה תִנִּים
 74 וּבְנֹת יַעֲנָה כִּי נִתְּתִי בְּמַדְבָּר מִיַּם נְהָרוֹת בִּישִׁימֹן לְהִשְׁקוֹת עַמִּי בְּחִירִי,
 75 וּפִירוּשׁ הַפְּסוּק כִּי לְעִתִּיד לְבוֹא בּוֹמֵן שִׁיקֶבֶץ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת בְּנֵי
 76 יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת, עֲתִיד לְעִשׂוֹת לְשִׁבְי הַגְּלוּלָה דְרִיךְ בְּמַדְבַר, וְנִהְרֹת
 77 בְּמִקּוּמוֹת הַשׁוּמְמִים כְּדִי לְהִשְׁקוֹתָם בְּשׁוּבָם לְצִיּוֹן, וְאוּ בְעֵלֵי הַחַיִּים
 78 שֶׁנִּמְצְאִים שָׁם, וְהֵם חֵיַת הַשְּׂדֵה תִנִּים וּבְנוֹת הַיַּעֲנָה, יִכְבְּדוּ אֵת
 79 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל שֶׁנִּתֵּן מִיַּם בְּמַדְבַר וְנִהְרֹת בְּמִקּוּמוֹת הַשׁוּמְמִים.
 80 וְאִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ שְׁבִנוֹת יַעֲנָה' הֵיִינוּ בִּיצָה שֶׁל יַעֲנָה, יֵשׁ לְתוּמָה,
 81 בִּיצָה בַּת מִיַּמֵּר שִׁירָה הִיא – וְכִי בִיצָה יִכְלוֹה לְכַבֵּד אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 82 הוּא בְּאֵמִירַת שִׁירָה.
 83 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אֲלֵא, כְּתִיב 'הַיַּעֲנָה' וְכְתִיב 'בַת הַיַּעֲנָה', כְּלוּמַר,
 84 לְפַעֲמִים נִקְרָא הַמִּין יַעֲנָה, וּלְפַעֲמִים נִקְרָא הַמִּין בַּת יַעֲנָה. וְזֶה
 85 שֶׁהַקְּשִׁית מְדוּעַ דּוֹרְשִׁים מִבַּת הַיַּעֲנָה שֶׁהַכּוּוֹנָה לְבִיצֵי עוֹפוֹת טְמֵאִים,
 86 וְהִיא זֶה שֶׁם הַמִּין, יֵשׁ לְתַרְץ, שְׂאֵנִי הָאָה דְּפִסְק סְפָרָא לְשִׁתֵּי תִבּוֹת
 87 – שׁוּנָה הַרְבֵּי כַאֵן, שֶׁהַסּוֹפֵר הַכּוּוֹב פְּסוּק זֶה כּוּוֹתְבוֹ כְּשֵׁתֵי תִבּוֹת,
 88 וְלֹא כְּתִיבָה אַחַת, וּמִדְּפִסְקִי לְהוֹי סְפָרָא

1 בא לְרִבּוֹת אֲפֻרָהִים שֶׁל עוֹפוֹת טְהוּרִים בּוֹמֵן שֶׁהֵם קְטִנִּים מֵאֵד
 2 וְעֵדִיין לֹא נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם, שֶׁגַם הֵם אֲסוּרִים מִשׁוּם שְׂרָץ. וְקִשָּׁה, אִם
 3 הַבְּרִייתָא עוֹסֶקֶת בְּאִפְרוּחַ שְׁבַתוֹךְ הַבִּיצָה, שְׁעֵדִיין לֹא נִפְתְּחוּ עֵינֵינוּ,
 4 אִם כֵּן קִשָּׁה שְׁהִרִי כָל אִפְרוּחַ שְׁבַתוֹךְ הַבִּיצָה עֵדִיין לֹא נִפְתְּחוּ עֵינֵינוּ,
 5 וְאִפְלוּ אִם הוּא שֶׁל מִין טְהוּר הוּא אֲסוּר מִשׁוּם שְׂרָץ, וּמְדוּעַ הוֹרַצְכָה
 6 הַבְּרִייתָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ שׁוֹ בִיצַת הַשְּׂרָץ.
 7 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: הַאִיסוּר לְאֶכּוֹל אִפְרוּחַ שֶׁלֹּא נִפְתְּחוּ עֵינֵינוּ הוּא רַק
 8 מְדַרְבְּנֵי, וְקִרְאָ – וְהַפְּסוּק שֶׁהַבְּרִייתָא מְבִיאָה הוּא אֲסַמְכְּתָא
 9 בְּעֵלְמָא. וְלֹכֵן הוֹרַצְכָה הַבְּרִייתָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ אֵת סִימְנֵי בִיצַת הַשְּׂרָץ,
 10 שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִן הַתּוֹרָה.
 11 הַגְּמָרָא דְנָה בְּדִינֵי אִיסוּרֵי אֲכִילָה הַנוֹגְעִים לְבִיצִים: תִּנְנוּ רְבָנֵן
 12 בְּרִייתָא, גִּיעוּלֵי בִיצִים – בִּיצִים טְמֵאוֹת שֶׁנִּתְּבַשְׁלוּ עִם בִּיצִים
 13 טְהוּרוֹת, הַטְּהוּרוֹת מוֹתְרוֹת בְּאֲכִילָה, מִשׁוּם שֶׁהִטְעַם הַיּוֹצֵא
 14 מִהַבִּיצִים הַטְּמֵאוֹת נִידוּן כְּמִים בְּלֶבֶד, וְאִין בְּכוּחוֹ לְתַת טַעַם לְבִיצִים
 15 הָאֲחֵרוֹת שֶׁהִתְבַּשְׁלוּ בְּאוֹתָהּ קְדִירָה וְלֹאֲסוּרֵן.
 16 דִּין נוֹסֵף: בִּיצִים מוֹזְרוֹת – בִּיצִים שֶׁנִּתְּעַבְּרָה בְּהֵם הַתְּרַנְגּוּלַת שֶׁלֹּא
 17 עַל יְדֵי זָכַר, וְאִין אִפְרוּחַ יוֹצֵא מִהוּן לְעוֹלָם, נִפְשׁ יָפָה הַתְּאֲבָלָם – אָדָם
 18 שְׂאִינוּ אִיסְטִנְסִים וּמְפּוֹנֵק יֵאֲכַל אוֹתָם, מֵאַחַר וְאִין בְּכַךְ אִיסוּר מִצַּד
 19 הַהֲלָכָה, אֲלֵא שֶׁהֵם מְאוּסִים.
 20 הַבְּרִייתָא מְבִאֵרַת אֵת דִּין בִּיצִים שֶׁנוֹצְרוּ עַל יְדֵי זָכַר וְנִמְצְאָה בְּהֵם דָּם:
 21 בִּיצָה שֶׁל תְּרַנְגּוּלַת שֶׁנִּתְּעַבְּרָה מִזְכַּר שֶׁנִּמְצְאָה עֲלֶיהָ קוֹרֵט וְגִרְגוּר
 22 דָּם, זוֹרֵק אֵת הַדָּם, וְאוֹכֵל אֵת הַשְּׂרָץ.
 23 אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָהּ, דִּין זֶה, שְׂאִין הַדָּם שֶׁבִּיצָה אוֹסֵר אֵת כּוֹלָה, וְהוּא
 24 – וּבִתְנָאֵי שֶׁנִּמְצְאָה הַדָּם עַל הַשְּׂרָץ שֶׁלָּהּ, וְהֵיִינוּ שֶׁנִּמְצָא בְּחֻלְבוֹן, בְּרֵאשׁ
 25 הַחֶלֶק הַרְחֵב שֶׁל הַבִּיצָה, שֶׁשֶּׁם נִמְצָא הוֹרַע שֶׁל הַתְּרַנְגּוּל וּמִשָּׁם
 26 מִתְחִילָה יִצְרַת הַאִפְרוּחַ, וְכִיּוֹן שֶׁהַדָּם עֵדִיין שֶׁם וְלֹא נִתְּפּוֹר בְּשֹׂאֵר
 27 הַבִּיצָה, מוֹתֵר לְאֶכּוֹל אֵת שֹׂאֵר הַבִּיצָה. אֲבָל כְּאִשְׁרֵם נִמְצָא הַדָּם עַל
 28 הַחֻלְמוֹן, הִרִי זֶה סִימֹן שֶׁהִתְפַּשֵּׁט הַדָּם בְּכָל הַבִּיצָה, וְנִאֲסָרָה כּוֹלָה.
 29 תְּנִי – שְׁנֵה בְרִייתָא זֶה הוֹסְתָאֵי אֲבוּהַ דְּרַבִּי אֲפִטּוֹרִיקִין, לֹא שְׁנוּ
 30 שְׁמוּתָר לְאֶכּוֹל אֵת שֹׂאֵר הַבִּיצָה שֶׁנִּמְצָא בְּהַ דָּם, אֲלֵא בְּאוֹפֵן שֶׁנִּמְצָא
 31 הַדָּם עַל הַקְּשֵׁר שֶׁל הַחֻלְבוֹן שֶׁלָּהּ, אֲבָל נִמְצָא הַדָּם עַל הַחֻלְמוֹן
 32 שֶׁלָּהּ, לֹא רַק הַדָּם אֲסוּר אֲלֵא אֲפִילוּ שֹׂאֵר הַבִּיצָה אֲסוּרָה. מְבִרַרַת
 33 הַגְּמָרָא: מֵאִי טַעַמָּא – מַה הִטְעַם שֶׁאִם נִמְצָא הַדָּם עַל הַחֻלְמוֹן כָּל
 34 הַבִּיצָה אֲסוּרָה, דְּשִׂרָא תְּכֵלָא כְּכּוֹלָה – מִשׁוּם שֶׁנִּתְּפַשֵּׁט הַקְּלֻקֵּל
 35 בְּכָל הַבִּיצָה, כְּלוּמַר הַדָּם כְּבֵר הִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הַבִּיצָה.
 36 אָמַר לִיָּה רַב גְּבִיהָ מִזְהַמְקוֹם הַקְּרוֹי בִּי בְּתִיל לְרַב אֲשִׁי, אִיפְכָא
 37 תִּנְי תִּנְי קְמִיָה דְּאֲבִי – אַחַד הַחֲכָמִים (שֶׁהִיא רִגִּיל לְשׁוֹנַת בְּרִייתוֹת)
 38 שְׁנֵה בְרִייתָא זֶה לְפָנֵי אֲבִי הַיַּיִפְךָ, לֹא שְׁנוּ שְׁמוּתָר לְאֶכּוֹל אֵת שֹׂאֵר
 39 הַבִּיצָה, אֲלֵא כְּשֶׁנִּמְצָא הַדָּם עַל הַחֻלְמוֹן, אֲבָל כְּשֶׁנִּמְצָא הַדָּם עַל
 40 הַחֻלְבוֹן כָּל הַבִּיצָה אֲסוּרָה, וְאֲבִי הוּא דְּתַרְצָה נִיְהִלִּיהַ כְּפִי – וְאֲבִי
 41 הוּא זֶה שֶׁתִּיקֵן אֵת הַתְּנָא שֶׁהִיִּרְסָא הַכּוּוֹנָה הִיא כִּךְ, לֹא שְׁנוּ שֶׁשֹּׂאֵר
 42 הַבִּיצָה מוֹתְרוֹת אֲלֵא כְּשֶׁנִּמְצָא הַדָּם עַל הַחֻלְבוֹן, אֲבָל כְּשֶׁנִּמְצָא דָם
 43 עַל הַחֻלְמוֹן כָּל הַבִּיצָה אֲסוּרָה.
 44 הַגְּמָרָא דְנָה בְּמִקּוּר הַדִּין שְׁבִיצָה שֶׁל עוֹף טְמֵא אֲסוּר בְּאֲכִילָה: אָמַר

המשך ביאור למס' חולין ליום שישי עמ' ב

11 – האם אומרים הרי יצא רוב העובר, ובוה דואי מצטרפים האברים
 12 שיצאו להחשב לידה לעובר (שהרי לא בטל מהם דין 'יוצא'), ואין
 13 המיעוט שבפנים נותר בשחיטה אמו, או דלמא רופא בבת אחת
 14 בעיניו – או שראו צריך שיצא רוב העובר בבת אחת כדי שיהא כילוד,
 15 וכאן יצא כל אבר בנפרד, ולכן מה שבפנים מותר, ורק האברים
 16 שבחוץ אסורים. וספק זה הוא אף לרב הסובר שיש לידה לאברים,
 17 שאם צריך רוב בבת אחת, אין כאן לידה לגבי העובר, ולכן האברים
 18 שלא יצאו כלל מותרים. ואם אין צריך רוב בבת אחת, מצטרפים
 19 האברים והעובר כילוד, ולכן גם האברים שלא יצאו אסורים.
 20 הגמרא מנסה לפשוט את הספק: תא שמימי,

1 אבר והחזירו עד שהשלימו לרובו של העובר, מהו. מי אמרינן הא
 2 נפק ליה רופא – האם אומרים הלא יצא רוב העובר, ורבי יוחנן הרי
 3 מודה שבכשיצא רוב העובר הוא כילוד ואינו נותר בשחיטה אמו, או
 4 דלמא בין דתדר תדר – חזרת האבר היא חזרה גמורה וכאילו לא
 5 יצא, ובשעה שיצא האבר החדש, הראשון כבר חזר, ונמצא שאין כאן
 6 יציאת רובו ואינו כנולד.
 7 עוד מסתפקת הגמרא: אם תמצא לומר בספק הראשון בין דתדר
 8 תדר, עדיין יש להסתפק בהוציא עובר את ידו ותתקה, ותור
 9 והוציא את ידו האחרת ותתקה, וכן המשך להוציא אבר אבר
 10 ותתבו עד שהשלימו לרובו, מהו. מי אמרינן הא נפיק ליה רופא